

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady Unii Europejskiej, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Komitetu Regionów i Europejskiego Banku Inwestycyjnego „Przemysł stalowy: utrzymanie stabilnego zatrudnienia i zrównoważonego wzrostu gospodarczego w Europie”

[COM(2016) 155 final]

(2016/C 389/08)

Sprawozdawca: Andrés BARCELÓ DELGADO

Współsprawozdawca: Enrico GIBELLIERI

Dnia 4 kwietnia 2016 r. Komisja Europejska, działając na podstawie art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie:

komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady Unii Europejskiej, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Komitetu Regionów i Europejskiego Banku Inwestycyjnego „Przemysł stalowy: utrzymanie stabilnego zatrudnienia i zrównoważonego wzrostu gospodarczego w Europie”

[COM(2016) 155 final].

Komisja Konsultacyjna ds. Przemian w Przemysle (CCMI), której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 22 czerwca 2016 r.

Na 518. sesji plenarnej w dniach 13 i 14 lipca 2016 r. (posiedzenie z dnia 14 lipca 2016 r.) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 194 do 1 (3 osoby wstrzymały się od głosu) przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny:

1.1.1. Wzywa instytucje UE, by priorytetowo zadbały o zapewnienie równych warunków działania dla przemysłu stalowego.

1.1.2. Przyjmuje z zadowoleniem komunikat Komisji Europejskiej mający na celu rozwiązanie problemów napotykanym przez przemysł stalowy UE w trakcie obecnego kryzysu oraz utrzymanie stabilnego zatrudnienia i zrównoważonego wzrostu gospodarczego w Europie.

1.1.3. Apeluje o niezwłoczne ponowne utworzenie grupy wysokiego szczebla ds. stali, ponieważ istnieją specyficzne problemy, które nie mogą zostać rozwiązane w szerokiej grupie ds. sektorów energochłonnych.

1.1.4. Apeluje do Komisji, by grupa wysokiego szczebla ds. stali, gdy zostanie reaktywowana, obejmowała Komisję, państwa członkowskie, EBI, partnerów społecznych, przemysł i związki zawodowe, platformę technologiczną badań i rozwoju oraz ośrodki kompetencji.

1.1.5. Wzywa Radę i Komisję do sporządzenia planu działania, obejmującego szczegółowe zobowiązania w zakresie wdrażania, zasobów oraz celów, umożliwiające radzenie sobie z zagrożeniami i wyzwaniem opisanymi w części analitycznej.

1.1.6. Zachęca Komisję do sporządzenia za rok sprawozdania monitorującego, pokazującego, w jaki sposób rozwiązania przewidziane w komunikacie zostały wdrożone.

1.1.7. Zachęca Komisję do znacznego zwiększenia i przyspieszenia skuteczności i efektywności obecnych instrumentów ochrony handlu, tak by możliwe było natychmiastowe zareagowanie na nieuczciwe praktyki handlowe ze strony państw wywozu oraz przywrócenie równych warunków działania.

1.1.8. Apeluje do instytucji UE, by – dopóki Chiny nie spełnią unijnych pięciu kryteriów⁽¹⁾ pozwalających zakwalifikować je jako państwo o gospodarce rynkowej – stosować niestandardową metodologię w ramach postępowań antydumpingowych i antysubsydyjnych w sprawie przywozu z Chin, na mocy sekcji 15 Protokołu przystąpienia Chin do WTO.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady nr 1225/2009 (podstawowe rozporządzenie antydumpingowe) (Dz.U. L 343 z 22.12.2009, s. 51).

1.1.9. Domaga się, by każdej ewentualnej zmianie traktowania przywozu z Chin towarzyszyły odpowiednie środki zapobiegające wyrządzeniu przemysłowi UE szkody poprzez nieuczciwe praktyki handlowe.

1.1.10. Zwraca uwagę, zwłaszcza państw członkowskich, na to, że ważne jest zakończenie prac nad pakietem dotyczącym modernizacji instrumentów ochrony handlu, gdyż przyspieszy to cały proces i usunie z systemu UE tzw. „elementy WTO+”, w szczególności zasadę niższego cła.

1.1.11. Podkreśla, że ponieważ zgodnie ze wspólnotowym kodeksem celnym cła przywozowe na wyroby stalowe wynoszą zero, trzeba koniecznie znieść zasadę niższego cła na wyroby stalowe.

1.1.12. Z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie Komisji do dalszego przyspieszenia przyjmowania środków tymczasowych. W odniesieniu do obliczania marginesu szkody, należy lepiej i przejrzystej zdefiniować obecną praktykę określania docelowego zysku w celu dopilnowania, by docelowe zyski były realistyczne i sprzyjały badaniom i rozwojowi w UE oraz by szkoda została skutecznie usunięta.

1.1.13. Przyznaje, że ponowne wprowadzenie systemu uprzedniego nadzoru w odniesieniu do niektórych wyrobów stalowych pomoże Komisji w odpowiedniej walce z nieuczciwym przywozem, dając jej możliwość wszczynania postępowania na podstawie ryzyka, że szkoda stanie się rozpowszechnioną praktyką.

1.1.14. Wzywa Komisję do rejestrowania przywozu przed przyjęciem środków tymczasowych i do nakładania z mocą wsteczną ostatecznych ceł antydumpingowych i/lub wyrównawczych za okres trzech miesięcy poprzedzających przyjęcie środków tymczasowych na podstawie przepisów rozporządzenia podstawowego.

1.1.15. Zachęca Komisję, by zwróciła się do pozostałych partnerów handlowych o pełną przejrzystość w sprawie pomocy państwa i pośredniego wsparcia państwa na rzecz przemysłu stalowego oraz o ich zaangażowanie na rzecz unikania ingerencji państwa zmierzającej do chronienia zakładów stalowych, które nie są w stanie przetrwać w warunkach rynkowych.

1.1.16. Wzywa Komisję i państwa członkowskie do określenia jasnej i skutecznej metodyki zarządzania procesem restrukturyzacji w sposób społecznie zrównoważony, odpowiedniej aktualizacji wszystkich dostępnych instrumentów w celu uwzględnienia obecnej sytuacji gospodarki światowej oraz zapobieżenia sytuacji, w której przyszła konsolidacja przemysłu stalowego UE odbywałaby się jednostronnie kosztem pracowników.

1.1.17. Ponownie wskazuje na znaczenie promowania dialogu społecznego w celu poprawy umiejętności pracowników w zakresie dostosowywania się do nowych wyzwań. Będzie to wymagało opracowania konkretnego planu działania i uzgodnienia szczegółowego harmonogramu przez Komisję i partnerów społecznych.

1.1.18. Zwraca się do Komisji o dokonanie przeglądu obecnych szczegółowych przepisów dotyczących pomocy państwa z myślą o ocenie ewentualnego uwzględnienia przemysłu stalowego w ogólnych ramach.

1.1.19. Mając na uwadze specyficzne cechy Funduszu Badawczego Węgla i Stali (FBWiS), wzywa Komisję:

- do utrzymania tego samego poziomu uczestnictwa przemysłu, gdyż pomaga to Komisji w zarządzaniu programem FBWiS poprzez zachowanie pierwotnych elementów, których wydajność i skuteczność wskazano w sprawozdaniu z monitorowania i oceny,
- do zachowania sieci ekspertów, aktywnej przez ponad 60 lat wspólnych badań, i zapewnienia jej pełnego zaangażowania w wybór wniosków w ramach FBWiS oraz w monitorowanie bieżących projektów,
- do zapobieżenia osłabieniu FBWiS przez inne programy.

1.1.20. Zachęca Parlament Europejski i Radę do zagwarantowania, by w procesie zmiany systemu handlu emisjami najwydajniejsze zakłady otrzymały pełne bezpłatne uprawnienia, bez ograniczeń, w celu zapewnienia sensownej zachęty dla innych zakładów do poprawy wyników.

1.1.21. Podkreśla, że pełna kompensacja kosztów pośrednich, wynikających ze zwiększenia cen energii elektrycznej w kontekście systemu handlu emisjami oraz wspierania energii ze źródeł odnawialnych, musi być prowadzona w zharmonizowany sposób, aby zapobiegać takim zakłóceniom jednolitego rynku UE, jakie mają obecnie miejsce.

1.1.22. Apeluje, by Komisja podjęła niezbędne środki w celu zagwarantowania, że przemieszczanie odpadów z Europy oraz ich przetwarzanie odbywa się w pełnej zgodności z przepisami w zakresie ochrony środowiska i zdrowia ludzi.

1.1.23. Wzywa Komisję i państwa członkowskie do uwzględnienia i odpowiedniego wynagradzania w ramach przepisów dotyczących zamówień publicznych dobrowolnych systemów zrównoważonego rozwoju opracowanych przez przemysł stalowy, tak aby zwiększyć zaangażowanie przedsiębiorstw w działania na rzecz obecnych i przyszłych pokoleń, co jest najlepszym sposobem wspierania podejścia opartego na zasadach zrównoważonego rozwoju na całym UE rynku.

2. Wprowadzenie

2.1. Komisja dostrzega, że przemysł stalowy, wytwarzający 1,3 % PKB UE, jest podstawą łańcuchów wartości wielu sektorów przemysłowych, zapewnia 328 000 bezpośrednich miejsc pracy i ma nawet większy wpływ na zatrudnienie pośrednie. Przemysł stalowy rozciąga się na całą Europę – obejmuje ponad 500 zakładów produkcyjnych rozmieszczonych w 24 państwach członkowskich.

2.2. Sektor stalowy poważnie ucierpiał w wyniku zalewu nieuczciwego przywozu, który obniżył ceny stali i podważył krótkoterminową rentowność całego sektora. Sytuacja ta ma miejsce tuż po siedmioletnim kryzysie gospodarczym, który mocno uderzył w przemysł stalowy i doprowadził do utraty około 90 000 bezpośrednich miejsc pracy.

2.3. Zakłady, które przetrwały kryzys, działają ze zredukowanym personelem i z ograniczonym polem manewru. Dochodzą do tego wysokie ceny energii oraz konsekwencje polityki środowiskowej i klimatycznej, stanowiące dodatkowe przeszkody w staraniach europejskiego przemysłu stalowego o odzyskanie konkurencyjności na poziomie międzynarodowym. Trudności sektora są też związane z polityką oszczędności, która ma negatywne skutki dla przemysłu stalowego, szczególnie na rynku budowlanym, rynkach usług budowlanych, transportu i infrastruktury.

2.4. Mimo dobrych wyników unijnego przemysłu stalowego w dziedzinie technologii, spadek popytu ze strony krajów wschodzących i globalna nadwyżka zdolności produkcyjnych, szczególnie w Chinach, stworzyły bezprecedensową sytuację, która wymaga podjęcia wyjątkowych i pilnych środków.

2.5. W Chinach połączenie nadwyżki zdolności produkcyjnych i nieuczciwych praktyk handlowych doprowadziło do drastycznego wzrostu wywozu, destabilizującego światowe rynki stali i obniżającego ceny stali na całym świecie. Ponieważ rynek UE jest najbardziej otwartym rynkiem na świecie, z zerowymi stawkami celnymi i bez barier technicznych w handlu, większość niewielkiego ożywienia gospodarczego została zaabsorbowana przez skrajnie tani, nieuczciwy przywóz.

2.6. Komisja wszczęła dziesięć nowych postępowań dotyczących nieuczciwych praktyk handlowych związanych ze stalą. Sytuacja ta dalece odbiega od normalności i pilnie potrzebne są długoterminowe środki umożliwiające zaradzenie temu stanowi rzeczy.

2.7. Zatrudnienie i inwestycje w sektorze gwałtownie spadły i jeżeli nie zostaną podjęte działania, wkrótce można się spodziewać utraty kolejnych miejsc pracy.

2.8. EKES ubolewa nad faktem, że plan działania na rzecz przemysłu stalowego z 2013 r. nie został zaktualizowany i wydaje się, że nastąpił zastój w odniesieniu do niektórych zadań.

2.9. Jak zauważył Komitet w opinii z 11 grudnia 2013 r.⁽²⁾, plan działania na rzecz przemysłu stalowego z 2013 r.⁽³⁾ był „szeroko zakrojonym planem działania dotyczącym sektora produkcji stali”. Niestety EKES nie może tak samo ocenić omawianego komunikatu, gdyż brakuje w nim konkretnych zamierzeń i jasno określonych krótko-, średnio- i długoterminowych celów.

2.10. EKES zauważa, że europejski plan działania na rzecz przemysłu stalowego został uszczegółowiony i zaproponowano w nim zestaw konkretnych środków na rzecz ochrony europejskiego przemysłu stalowego.

2.11. Po kilku posiedzeniach Rady ds. Konkurencyjności, posiedzeniu Rady Europejskiej w dniu 17 marca 2016 r. oraz szczycie G-7 w maju 2016 r. EKES sądzi, że istnieje zasadnicza wola polityczna i że obecnie nadszedł czas na przekształcenie tej woli w skuteczne i odpowiednie środki zmierzające do przywrócenia równych warunków działania w przemyśle stalowym UE.

3. Polityka handlowa

3.1. *Ochrona handlu*

3.1.1. UE pozostanie globalnym liderem otwartego i wolnego handlu, o ile handel będzie prowadzony w uczciwych warunkach rynkowych. Wobec braku międzynarodowych zasad konkurencji zasadnicze znaczenie dla powstrzymania nieuczciwych praktyk handlowych, które szkodzą przemysłowi UE, mają instrumenty ochrony handlu.

3.1.2. EKES z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie Komisji do dalszego przyspieszenia przyjmowania środków tymczasowych, jeśli chodzi o jej procedury wewnętrzne oraz przydzielanie koniecznych zasobów. Zmiana bieżącej praktyki i realizacja wizyt weryfikacyjnych, po wprowadzeniu środków tymczasowych, mogłyby przyspieszyć ten proces bez potrzeby zmiany rozporządzeń podstawowych.

3.1.3. W przypadku postępowań antysubsydyjnych EKES pilnie wzywa Komisję do rozszerzenia postępowania w celu uwzględnienia wszystkich programów subsydiowania stwierdzonych w przebiegu postępowania, nawet jeżeli nie zostały one zidentyfikowane w pierwotnej skardze.

3.1.4. Komisja i UE jako całość muszą zmierzyć się z kwestią statusu gospodarki rynkowej Chin w sposób niepodważający skuteczności środków antidumpingowych. Wygaśnięcie w grudniu 2016 r. sekcji 15 lit. a) ppkt (ii) protokołu przystąpienia Chin do WTO nie powinno spowodować automatycznego i niezasłużonego przyznania Chinom statusu gospodarki rynkowej, jeżeli nie spełnią one kryteriów określonych w podstawowym rozporządzeniu antidumpingowym UE.

3.1.5. EKES ma nadzieję, że ocena skutków, którą obecnie przeprowadza Komisja, będzie kompleksowa i sektorowa i uwzględni również szczególnie wpływ przyznania Chinom statusu gospodarki rynkowej, szczególnie w niektórych regionach europejskich, jeśli nie będą mu towarzyszyć odpowiednie i naprawdę skuteczne środki.

3.2. *Nadwyżka zdolności produkcyjnych*

3.2.1. EKES dostrzega wysiłki podejmowane przez Komisję w ramach negocjacji dwustronnych lub wielostronnych zmierzających do osiągnięcia porozumienia dotyczącego zmniejszenia mocy produkcyjnych oraz zapewnienia przejrzystości w zakresie pomocy państwa. Jednak osiągnięcia w ramach tych negocjacji dwustronnych i wielostronnych są niezadowolające.

3.2.2. Zajęcie się przyczynami nadwyżki zdolności produkcyjnych wymaga zdecydowanego zobowiązania się do składania okresowych sprawozdań dotyczących programów pomocy państwa oraz szczególnych środków uzgodnionych pod egidą OECD i WTO.

3.2.3. EKES ma nadzieję, że Rada będzie włączać rozdziały poświęcone energii i surowcom do każdego nowego mandatu negocjacyjnego w sprawie umów o wolnym handlu, gdyż umożliwi to Komisji wprowadzenie tych rozdziałów do ogólnych negocjacji dotyczących każdej umowy o wolnym handlu.

⁽²⁾ Dz.U. C 170 z 5.6.2014, s. 91.

⁽³⁾ COM(2013) 407.

3.2.4. Ponadto jako ważne punkty w przyszłych negocjacjach i nowych umowach należy uwzględnić pełne poszanowanie praw organizacji społeczeństwa obywatelskiego, związków zawodowych i pracowników indywidualnych w odniesieniu do kwestii ochrony środowiska.

3.2.5. Komisja powinna upubliczniać przypadki, w których państwo nie przestrzega swoich zobowiązań dotyczących przejrzystości i sprawozdawczości w zakresie pomocy państwa, i traktować je w postępowaniach w sprawie ochrony handlu jako brak gotowości do współpracy.

3.2.6. Negocjacje dyplomatyczne nie mogą uniemożliwiać wprowadzania środków ochrony handlu, jeżeli są one potrzebne.

4. Inwestycje

4.1. Jeśli chodzi o Europejski Fundusz na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS), to de facto tworzy on dodatkową zdolność do ponoszenia ryzyka na rynku, aby wspierać rentowne projekty inwestycyjne opracowywane przez unijne przedsiębiorstwa przemysłu stalowego. Niestety niewiele spółek ma obecnie dostęp do tego funduszu, ponieważ warunki na rynku stali nie mogą zagwarantować odpowiedniego zwrotu z inwestycji przy tak niskim poziomie cen.

4.2. Nacisk musi zostać położony na tworzenie ram umożliwiających zagwarantowanie odpowiedniego zwrotu z inwestycji przemysłowych w przemyśle stalowym. W obecnych ramach dostępnych jest sporo środków finansowych dzięki polityce pieniężnej Europejskiego Banku Centralnego (EBC).

4.3. Trzeba stymulować inwestycje w europejski przemysł stalowy z myślą o modernizacji zakładów i sprzętu oraz propagować badania nad nowymi produktami i procesami oraz ich rozwój.

5. Inwestowanie w ludzi

5.1. EKES w pełni popiera komunikat Komisji, lecz zauważa, że brakuje w nim szczegółowego planu działania zapewniającego utrzymanie przez przemysł stalowy statusu branży atrakcyjnej dla utalentowanych młodych ludzi. Komitet apeluje do Komisji i państw członkowskich o określenie jasnej i skutecznej metodyki zarządzania procesem restrukturyzacji w zrównoważony społecznie sposób, zakładającej wykorzystanie wszystkich dostępnych instrumentów (EFG, funduszy strukturalnych itd.) oraz zapewniającej ich elastyczność i zdolność do reagowania na wyzwania pojawiające się w szybko zmieniającej się globalnej gospodarce. Promowanie dialogu społecznego w celu poprawy umiejętności pracowników w zakresie dostosowywania się do nowych wyzwań będzie wymagać specjalnego planu działania i szczegółowego harmonogramu uzgodnionego między Komisją a partnerami społecznymi.

5.2. Na podstawie obecnych zasad pomocy państwa niektóre państwa członkowskie dokonały interwencji wspierającej przemysł stalowy, który pozostaje kluczowy dla całego przemysłu wytwórczego niższego szczebla. Interwencje państwa przybrały różne formy, takie jak wspieranie inwestycji w badania i rozwój, energooszczędne technologie oraz inwestycje służące ochronie zdrowia i bezpieczeństwa pracowników czy kompensacja pośrednich kosztów energii.

5.3. W celu utrzymania umiejętności na zniżującym rynku cyklicznym wprowadzono takie środki, jak bezrobocie częściowe, praca w zmniejszonym wymiarze czasu (*Kurzarbeit* w Niemczech), programy zastępowania pracowników (*contrato relevo* w Hiszpanii) oraz umowy solidarnościowe (we Włoszech).

6. Polityka konkurencji i elastyczność pomocy państwa na rzecz badań i rozwoju

EKES apeluje do Komisji o zorganizowanie w drugiej połowie 2016 r. warsztatów z udziałem państw członkowskich i partnerów społecznych, służących sformułowaniu wytycznych dotyczących wdrażania elastyczności dozwolonej na podstawie nowych ram prawnych dla pomocy państwa.

7. Badania i rozwój

7.1. W ramach Europejskiej Platformy Technologicznej Stali (ESTEP) zawiązano duże partnerstwa obejmujące cały europejski przemysł stalowy, jego dostawców i klientów (przemysł transportowy, sektor budowlany i sektor energetyczny), MŚP, prywatne i publiczne placówki badawcze, organy publiczne i przedstawiciele związków zawodowych.

7.2. Nowy plan działania na rzecz badań naukowych i innowacji zaproponowany przez Komisję Europejską został starannie przeanalizowany przez grupy robocze ESTEP-u, a jego zmieniony harmonogram obejmuje już zagadnienia istotne dla sektora stali.

7.3. Fundusz Badawczy Węgla i Stali (FBWiS) pomyślnie przejął w 2002 r. schedę po Europejskiej Wspólnocie Węgla i Stali (EWWiS). W ostatnich 10 latach wsparto i wzmocniono wspólne badania naukowe w europejskim sektorze stali, zarówno w ramach FBWiS, jak i programu ramowego. Grupa lustrzana ESTEP-u gromadzi przedstawicieli 20 spośród 28 państw członkowskich UE.

7.4. Zasadniczym warunkiem utrzymania konkurencyjności przemysłu stalowego w Europie jest pozostanie w czołówce postępu technologicznego poprzez utrzymanie i rozwój unijnego potencjału badawczo-rozwojowego w sektorze stali. W tym kontekście FBWiS jest istotnym i unikatowym instrumentem. We wrześniu 2013 r. Komisja Europejska opublikowała sprawozdanie z monitorowania i oceny, które wyraźnie wykazuje skuteczność FBWiS.

7.5. Niedawno DG RTD postanowiła, z przyczyn czysto administracyjnych, zmniejszyć skonsolidowaną i zasadniczą rolę przemysłu w zarządzaniu programem FBWiS, narażając tym samym na szwank jego bezpośrednie powiązanie z przemysłem. EKES wzywa Komisję do zmiany tej decyzji.

8. Energia

8.1. Komisja nie może przypisywać sobie sukcesu w zmniejszeniu rozbieżności cenowej między USA a UE, gdyż nastąpiło to bez interwencji Komisji. Rozbieżność ta jest nadal niedopuszczalna i poważnie szkodzi konkurencyjności przemysłu stalowego UE.

8.2. Należy podjąć aktywne działania, by ceny energii nie osłabiały konkurencyjności unijnego przemysłu stalowego.

9. Zmiana systemu handlu emisjami

9.1. EKES z zadowoleniem przyjmuje konkluzje Rady Europejskiej (z 23 i 24 października 2014 r.) dotyczące potrzeby zachowania równowagi między celem ograniczania emisji gazów cieplarnianych a celem zapewnienia konkurencyjności europejskiego przemysłu.

9.2. Europejski przemysł stalowy jest najbardziej przyjazny dla środowiska na świecie, a UE musi podjąć działania w celu zapobieżenia przenoszeniu zakładów produkcyjnych do państw trzecich o niższych standardach środowiskowych i większych emisjach niż UE.

9.3. Współczynniki liniowe redukcji nie powinny być arbitralnie stosowane do poziomów referencyjnych, ponieważ ograniczy to ilość bezpłatnych uprawnień do poziomu poniżej poziomu osiągalnego z technicznego i ekonomicznego punktu widzenia.

9.4. Przegląd poziomów referencyjnych musi opierać się na realistycznych, osiągalnych pod względem technicznym i ekonomicznym poziomach, które oferują pełną rekompensatę dla najwydajniejszych zakładów.

9.5. Sektory kapitałochłonne, takie jak przemysł stalowy, potrzebują jasnych i przewidywalnych ram regulacyjnych, ustanowionych z dużym wyprzedzeniem, aby umożliwić prawidłowe planowanie koniecznych inwestycji. Należy włączać wszystkie zainteresowane strony w otwartą i konstruktywną dyskusję dotyczącą reformy unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji.

9.6. Fundusz na rzecz innowacji jest wartościowym instrumentem, lecz nie powinien on ograniczać przydziału bezpłatnych uprawnień dostępnych z myślą o ochronie przed ucieczką emisji. Trzeba tworzyć trwałe miejsca pracy w nowej gospodarce, w której stal odgrywa zasadniczą rolę. Uczciwa transformacja musi faktycznie zapewniać dotkniętym nią pracownikom tworzenie ścieżek umożliwiających znajdowanie pracy w rozwijających się sektorach, przy jednoczesnym zagwarantowaniu warunków pracy i praw związkowych.

9.7. EKES nalega, by nie reformować unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji kosztem pracowników przemysłu stalowego. Każda reforma musi godzić ambitne cele UE dotyczące klimatu oraz odnowiony i zmodernizowany przemysł stalowy, a także zapewniać ożywienie i modernizację europejskiego przemysłu stalowego, a jednocześnie działać na rzecz osiągnięcia unijnych celów w zakresie ochrony klimatu.

10. Gospodarka o obiegu zamkniętym: recykling

10.1. Recykling jest podejściem jednoznacznie sprzyjającym ochronie środowiska, a stal jako trwały materiał doskonale nadaje się do recyklingu. Nie ma jednak dowodów ekonomicznych, że recykling musi zmniejszać koszty produkcji – poza kilkoma wyjątkami rzeczywistość przedstawia się wręcz przeciwnie. Gdyby recykling był działaniem czysto ekonomicznym, nie byłoby potrzeby promowania go, gdyż każdy podmiot gospodarczy automatycznie przestawiłby się na recykling bez jakichkolwiek ram regulacyjnych.

10.2. EKES nie może poprzeć stwierdzenia, że kryteria zniesienia statusu odpadu pomogły stymulować wyższy popyt na stal z recyklingu. Stosowanie kryteriów zniesienia statusu odpadu ogranicza się do niektórych państw członkowskich UE i, wbrew temu, co twierdzi Komisja, nie pomogło w poprawie jakości złomu; niski poziom wdrażania wynika z faktu, że nakłada to większe obciążenia administracyjne i regulacyjne na krajowy handel złomem, nie przynosząc żadnych korzyści ani ulepszeń, jeśli chodzi o proces recyklingu.

10.3. Pakiet dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym zawiera wiele dobrych intencji, lecz brakuje w nim ambicji koniecznej do rzeczywistego promowania wykorzystywania produktów ubocznych, takich jak żużel, bez niepotrzebnych obciążeń administracyjnych, jakie próbują wprowadzać niektóre państwa członkowskie. Wykorzystanie produktów ubocznych istotnie przyczynia się do ograniczenia wykorzystania zasobów naturalnych i składowisk odpadów.

10.4. Stal nigdy nie ulega konsumpcji, lecz jest ciągle przekształcana, zatem wykorzystanie zasobów naturalnych do wytworzenia stali po raz pierwszy jest procesem transformacyjnym, udostępniającym żelazo w bardziej praktycznej formie do kolejnych zastosowań (cykli eksploatacyjnych), co zmniejsza średnio-/długoterminową presję na zasoby naturalne.

Bruksela, dnia 14 lipca 2016 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Georges DASSIS
